

Kemikaliekontrollen i 1935.

Af J. L. Schnicker.

Kontrollen med Overholdelse af Lov af 23. Marts 1932 om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m. er i Aaret 1935 udført paa ca. 375 Pakninger Bekæmpelsesmidler. Efter Ønske af Sundhedsstyrelsen og med Billigelse af Landbrugsministeriet har Indenrigsministeriet i en Skrivelse af 23. April 1935 bemyndiget Kemikaliekontrollen til efter Sundhedsstyrelsens nærmere Anvisning at udføre Kontrol med Overholdelse af Lov af 28. Februar 1931 om Gifte. Denne Kontrol, som omfatter Handelen med giftholdige Bekæmpelsesmidler til Anvendelse i Havebrug, Landbrug og Skovbrug, er i 1935 udført over for 340 Grossister, Fabrikanter og Detailhandlere. Der vil paa Finansloven for Finansaaret 1936—37 blive bevilget et Beløb til samme Formaal.

Frugttrækarbolineum. Ved nogle faa Indkøb af Frugttrækarbolineum i 1934 viste det sig, at man ret ofte fik udleveret en anden Vare af anden Virkning end den forlangte, hvorfor det blev anset for nødvendigt at foretage en omfattende Undersøgelse af Spørgsmaalet. I Maanederne Januar—Februar 1935 indkøbte vi derfor Frugttrækarbolineum i 123 Forretninger spredt over hele Landet. Forholdene viste sig da at være langt værre end befrygtet. I 24 Tilfælde blev der udleveret en anden Vare af anden Virkning, i 31 Tilfælde var der anvendt snavset Emballage, som havde bevirket en delvis eller fuldstændig Brydning af Emulsionen, saa det maatte anses for risikabelt at anvende Varen til Sprøjtning, i 35 Tilfælde var Varen ikke forsynet med den lovbefalede Etiket, i Ly af hvilken Undladelse det var Købmændene muligt at udlevere en anden Vare end den forlangte, idet det dog skal tilføjes, at et ret stort Antal Pakninger var falsk etiketteret.

Nogle faa Eksempler skal vise Købmænds Indstilling over for Aftapning af Vintersprøjtbevædsker.

Gennem Medlemmer af en Provinsafdeling af »Dansk Frugtavler« erfarede vi, at disse Frugtavlere ikke mente at faa den Vare udleveret, de forlangte, idet den ønskede Virkning udeblev. Vi foretog Indkøb i vedkommende By og fik i Stedet for den forlangte tredobbeltvirkende Vare en enkeltvirkende, som tilmed indeholdt 40 pCt. Vand, medens vedkommende Originalpræparat kun indeholder 5 pCt. Vand. Købmanden beklagede at have udleveret en enkeltvirkende i Stedet for en tredobbeltvirkende Frugttrækarbolineum, det skyldtes en Huskefejl, idet han havde glemt, at det ikke var den forlangte Vare, han laa inde med. Hvordan de 35 pCt. Vand var kommet i, stod han ganske uforstaaende overfor.

En Kommis havde udleveret en dobbeltvirkende i Stedet for en tredobbeltvirkende Vare. Til Rapporten oplyste Købmanden, at han en Gang til Kommissen havde sagt om de forskelligt virkende Præparater: »Det er sgu et Skidt det hele«, og at Vædskerne hovedsagelig fremstilledes af Affaldsprodukter, hvis Sammensætning var ukonstant. Kommissen oplyste til Rapporten, at det fremgik af Analyseetiketterne, at der ikke var nogen Forskel paa de forskellige Sprøjtevædsker, samt at det var den første Portion han havde solgt i Aar, hvorfor han ikke var kommet i Vane med at etikettere rigtigt.

I en Forretning, hvor vi købte en dobbeltvirkende og en tredobbeltvirkende Vare, var Dunkene etiketteret med det forlangte, men begge Dunkene indeholdt samme enkeltvirkende Vare.

En Forretning havde ganske simpelt klistret de Etiketter, som svarede til den forlangte Vare, oven paa de Etiketter, som sad paa en Originaldunk, indeholdende en anden Vare.

En Forretning, som havde udleveret en anderledes virkende Vare, forklarede, at det maatte være sket paa følgende Maade: Under hver af Tromlerne staar en Spand, som fyldes med Sprøjtevædsken. Disse Spande maa være blevet forbyttede.

Det er ikke blot ved Indkøb af Smaapartier i Detailhandelen, at man kan faa en falsk Vare. 4 Gartnere sendte Prøver ind til Analyse. I de 3 Tilfælde var det ikke den rigtige Vare.

I et overordentligt stort Antal Tilfælde har den ellers rigtige Vare været blandet op med Sjatter af Lakfernis, Bonevoks, Tjæreprodukter o. lign., fordi der var anvendt snavset Em-

ballage. Disse Urenheder taaler Sprøjtevædskerne i mange Tilfælde ikke, og Emulsionen brydes. Der blev derfor midt i Sprøjtesæsonen udsendt en Meddelelse til samtlige Forhandlere om at anvende ren Emballage (nye, rene Dunke), hvorefter Kontrollen fortsattes, uden at der kunde spores nogen væsentlig Bedring.

Det er indlysende, at det kun kan blive et meget begrænset Antal Forretninger, som kan kontrolleres i Løbet af den to Maaneders Sprøjtesæson, hvorfor det kun bliver nogle faa Tilfælde af Overtrædelserne, som konstateres; dertil kommer, at der er ved at komme nogle karbolineumsagtige Foraarssprøjtevædsker i Handelen, som af Hensyn til Sprøjteskade ikke maa ombyttes med Vintersprøjtevædskerne, hvorfor det maa anses for meget ønskeligt, om karbolineumsagtige Vinter- og Foraarssprøjtevædsker ikke aftappes hos Købmændene, men kun forhandles i Originalpakninger. Da samme Ønske var udtalt af Fabrikanter, Købmænd, Forbrugere og Konsulenter, gik vi i Forhandling med Fabrikanterne og Importørerne om en saadan Ordning, hvorefter disse ingik paa følgende Overenskomst:

»Frugttrækarbolineer til Vinter- og Foraarssprøjtning maa fra og med 1. September 1935 kun forhandles i ubrudte Originalpakninger, ganske som Forhandlerne modtager dem fra Fabrikant eller Importør. Udlevering af løse Etiketter kan i Henhold hertil ikke mere finde Sted. Brydning af Originalpakninger og Udstykning i anden Emballage end den, i hvilken den er modtaget fra Fabrikant eller Importør vil i Henhold til § 3 i Lov af 23. Marts 1932 om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m. blive anmeldt.

Dersom en Fabrikant eller Importør ønsker at opsigte denne Overenskomst, maa det ske til en kommende Sæson med sene- ste Varsel en 1. Juli, og de øvrige Firmaer er løst fra Overenskomsten. Dersom et nyt Firma, hvis Vare bliver anerkendt af Statens Forsøgsvirksomhed, ikke vil indgaa paa denne Overenskomst, vil dette blive meddelt de øvrige interesserede Firmaer, som derved løses fra Overenskomsten.

Da der hos Købmænd ligger ret store Partier fra forrige Sæson, og da det maa antages, at det vil blive for bekosteligt at tilbagekalde disse Partier, er der intet at erindre imod, at

disse Varepartier sælges paa tidligere Maade, dersom alt er udsolgt inden Udgangen af Sprøjtesæsonen 1936.«

Gennem Firmaerne vil Kemikaliekontrollen kunne faa en Fortegnelse over de Købmænd, som endnu ligger med Tromler til Udstykning.

Der er foretaget 53 Anmeldelser paa Frugttrækarbolineum, deraf er 14 afgjort med Advarsler, 39 med Bøder fra 20 til 50 Kr.

Købmændene har været yderst utilfreds med at blive kontrolleret, hvilket bl. a. har givet Anledning til Avisartikler, hvoraf navnlig een var affattet saaledes, at den var usand fra Ende til anden. Gennem de samvirkende danske Købmandsforeninger har nogle Købmænd klaget til Landbrugsministeriet over Kontrollen, idet de bl. a. hævdede, at de blev provokeret til at overtræde Bekæmpelsesmiddelloven og mente, at de havde Ret til i Forvejen at faa at vide, naar Indkøbene gjaldt Kontrol. Ministeriet indhentede Erklæring angaaende Forholdene, hvorefter Ministeriet meddelte Købmandsforeningerne, »at Landbrugsministeriet kan tiltræde det i Erklæringen anførte og derfor ikke kan foretage videre i Anledning af Samvirksomhedens Henvendelse«.

Bordeauxcreme. Ved Analyse af en Bordeauxcreme viste det sig, at den indeholdt Blyarsenat, uden at dette var angivet paa Flasken. Paa Brugsanvisningen stod bl. a. »Planter, hvis Frugt skal bruges til Føde, maa ikke sprøjtes 2 à 3 Uger før Frugtens Afplukning«, en yderst letsindig Affattelse af en Brugsanvisning til et blyarsenatholdigt Middel. Fabrikanten blev anmeldt for Overtrædelse af Bekæmpelsesmiddellov og Giftlov.

En Bordeauxcreme, som i Fjor indeholdt for lidt Kobber, var stadig i Uorden; men da Fabriken imidlertid er gaaet over paa andre Hænder, blev der ikke foretaget yderligere i Sagen.

Bordeauxpulver. En Forretning, som havde faaet Meddelelse fra Importøren om, at hans færdigblandede Bordeauxpulver skulde opbevares i lufttæt Emballage, da Præparatet ellers blev dekomponeret under Luftens Indvirkning, havde alligevel afvejet et Lager i Papirposer. Forholdet blev anmeldt.

Blyarsenat fra 8 forskellige Firmaer er blevet analyseret. Varen fra de 3 Firmaer indeholdt under 0.5 pCt. vandopløseligt As_2O_5 , og disse Firmaers Vare har Aarene igennem ligget under 0.5 pCt.

Et Firma importerer Blyarsenat dels til Ompakning i egne Originalpakninger, dels til Salg til andre Firmaer, som fremstiller Originalpakninger. Varen, som er leveret i Importørens Originalpakninger, indeholder under 0.5 pCt. vandopløseligt As_2O_5 , men Varer, som er leveret til Ompakning hos 4 andre Firmaer, indeholdt 0.6—0.75—0.85 og 1.0 pCt.

Et andet Importfirma pakker Originalpakninger i egen Emballage af egen Import (fire Prøver viste 0.2—0.7—1.3 og 1.9 pCt. vandopløseligt As_2O_5) og i andre Firmaers Emballage af disse Firmaers Import. Et af disse Firmaer analyserer Varen, inden den sendes til Paafyldning, og Analyserne angives af Firmaet til at vise under 0.5 pCt. vandopløseligt As_2O_5 , medens en til Kontrol indkøbt Prøve viste 1.0 pCt., hvorfor man ikke kan se bort fra en Mulighed for Ombytning af Varen hos det Firma, som pakker Blyarsenaten.

Saaframt den Blyarsenat, som fremtidig sendes i Handelen, indeholder over 0.5 pCt. vandopløseligt As_2O_5 , vil der blive foretaget Anmeldelse.

Nikotin. I Tillæg til Bekendtgørelse af 19. Oktober 1932 vedrørende Kontrol med Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme fastsætter Landbrugsministeriet, at Latituden for flydende Nikotinpræparater efter 1. Januar 1935 er $\div 1$ og $+ 5$ pCt. af det angivne Indhold af ren Nikotin. Latituden var tidligere ± 5 pCt., og med denne Latitude var der tænkt paa, at der ikke var noget at sige til, at et enkelt Vareparti havde et Indhold, som laa 5 pCt. under det angivne. Det viste sig imidlertid, at Fabriker benyttede sig af denne vide Latitude, hvorfor den blev strammet nedefter. De Varepartier, som er indkøbt i Detailhandelen efter den ny Latitudes Ikrafttræden, har alle svaret til de nye Krav.

Et enkelt Nikotinpudder indeholder stadig ikke den deklarerede Mængde Nikotin.

Giftloven. Kontrollen med Giftlovens Overholdelse er udført overfor 340 Virksomheder, spredt over 68 af Landets 71 Politikredse. De Virksomheder, som er kontrollerede, er: Fabrikanter, Grosserere, Frøhandlere, Gartnere, Isenkræmmere, Kolonialhandlere, Korn- og Foderstofforretninger, Materialister, Tapet- og Farvehandlere samt Brugsforeninger. Af disse 340 Forretninger overholdt de 10 alle Giftlovens Bestemmelser, medens de 330 overtraadte flere eller færre af Bestemmelserne. De

groveste Overtrædelser (ulovlig Udvejning af Gifte) er anmeldt (i alt 70 Virksomheder), medens Resten er blevet advaret mod fremtidige Overtrædelser af Kontrollen. Af de kontrollerede Forretninger er den procentvise Fordeling af de groveste Overtrædelser og deraf følgende Anmeldelse saaledes: Materialister 39 pCt., Tapet- og Fårvehandlere 38 pCt., Frøhandlere 18 pCt., Kolonialhandlere 12 pCt. og Brugsforeninger 9 pCt.

Det er forsøgt ved Indrykning af Artikler i Fagtidsskrifterne at faa de Handlende til at overholde Giftloven, dog uden synligt Resultat. Paa Generalforsamlinger og Møder er Sagen diskuteret og Kontrollen kritiseret tilsyneladende ligeledes uden Forbedring i Forholdene. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger har tre Gange sendt en Redegørelse over Giftlovens Krav ud til Uddelerne, hvoraf nogle ganske simpelt udtaler, at de ikke overholder Loven, det maa jo være tids nok, naar de har haft Kontrol. Man maa sikkert regne med, at der skal falde nogle Hundrede Bøder, inden Detailhandlerne retter sig efter Loven, og at det vil vise sig nødvendigt ogsaa at foretage Anmeldelse af de mindre grove Overtrædelser.
